تەوەرەی دەنگەکان سەبارەت بەکاری هەروەزی … نووسەر (سەلام عەبدوڵا)

کورتەیەك بۆ ناساندنی هەرەوەزی :

هەرەوەزی دیاردە و بوونێکی مێژوویی و جیهانیی هەیە، هەرچەندە زۆر جار ڕەنگ و دەنگی سەردەمی سەرھەڵدانەکەی خۆی گرتووە؛ هەندێك جار وەك خۆکۆمەکیی ئایینی گروپە ئایینی و □□□وییەکان دەرکەوتووە و هەندێك جار وەك خۆکۆمەکیی خێڵەکی و گوندەکان دەرکەوتووە و هەندێك جاریش وەك خۆبەسێی کۆمەڵە هاوچەرخەکان لە سەردەمی جەنگەکان و قاتوقڕیی وشکە ساڵەکان دەرکەوتووە، بەڵام لەنێو هەموو سەردەمەکان هەرەوەزی و بیرۆکە و ئاوەزی ژیانی هەرەوەزیی بەجۆرێك بوونی هەبووە .

لەنێو ئەم ڕۆژگارەش لە هەرێمی کوردستان خەریکە لەنێو دەروونی قەیرانە ئابووریی و کولتووریی و م□□□یی و ڕامیاریی و جەنگیی- سەربازییەکان بەجۆرێك هەروەزییەکان و بیرۆکەی هەرەوەزی کۆمەڵایەتیی وەك ئەڵتەرناتیڤێك خۆی دەردەخاتەوە. سایتی دەنگەکان وەك بڵندگۆی دەنگە ڕۆشنبیر و ڕەخنەگر و ناڕازی و بەهەڵوێستەکان بۆ ڕۆشنایی خستنە سەر مێژووی بزووتنەوە و بیرۆکە هەرەوەزییەکان لە هەرێمی کوردستان و ناوچەکە ئەم تەوەر□ی□ ب□ گفتۆگۆ و لێدوان لەو بارەوە کردووەتەوە، بە هیوای سەرھەڵدان و درووسبوون و دروستکردنی دیالۆگ و لێدوانیی جەماوەریی و کۆمەڵایەتیی لەبارەی هەرەوەزی و بزووتنەوەی هەرەوەزی وەك ئەڵتەرناتیڤ.

لێرەدا بە زنجیرە وەڵامی نووسەران و چالاکوانانی بواری هەرەوەزی بڵاو دەکەینەوە.

دەنگەکان- سەرەتا خۆتان بە خوێنەران بناسێین و ئامانجی خۆتان لە چالاکی هەرەوەزی ڕۆشنبکەنەوە؟

سەلام عەبدوڵا :
ئامانجی من بریتیه له وڵامدانێکی عهمهلی و رادیکال□ به سیاسهتی چاوچنۆك و وێرانکاریيانهى لیبرالیزمی نوێى حکومهتی سهرمایهداران

و بازاڕە ئازادەکەیان و پێگەیاندنی(تاکی هەرەوەزی) وەك بەرزترین نموونەی مرۆڤ. خەڵك بە شێوەی سەربەخۆ خۆی ڕێكبخات و لەهەر بوارێك پێداویستی هەبوو، لە کۆبوونەوەی گشتی بڕیاربدات و بەخۆی پێیانبکاتەوە، واتە حکومەتی راستەخۆی خەڵك. بەم شێوەش ولامی پێ پێستی کۆبوونەوە بەسەروبەر و جەواشەکاری حزبە خاوەن بەرژەوەندییە تایبەتی سەر بەم کۆمپانیا و ئەو بانق و خانوبەر و سیاسەتەکانیان دژ بە خەڵك(زیادکردنی باج، دەستگرتنەوە، راگرتنی خزمەتگوزاری، فرۆشتنی کەرتە گشتیەکان، ئازادی سەرمایەگوزاری بیانی، قەرزاربارکردنی هێزی بیرو بازوو) و گفتوگۆی بەناو (ڕۆشنبیر و ڕۆژنامەنووس) دوور لە بەرژەوەندی گشتی خەڵك وهەموو سیاسەتە جاهل و فاشیلەکانی حکومەت(پەرلەمانی و سەرۆکی هەرێم و ڕێککەوتنی ئەکسپایەر)بەڵام پشتیوانی هێزە ئیمپریالیستەکانی هەیە کە وەك(چەکدار)تەماشایان دەکەن و بنکەی سەربازی و بۆ جەنگەکانی داهاتوو. هەروەزی وڵامە بە هەموو بارودۆخی ستەمکاری دژی خەڵك

دەنگەکان- سەرەتا و بیرۆکەی هەرەوەزییەکانی خانەقین بۆ کەی دەگەڕێتەوە ؟

سەلام عەبدوڵا:

لە راستیدا پاش ماوەیەکی کورت لە گەڕانەوە لە ئەڵمانیاوە ساڵی 2005هەوڵم دا لە چەند بوارێك بەشێوەی سەرەتایی هەرەوەزی پێکبهێنرێت وەك: بنکەی هەرەوزی(جیڤارا) بۆ لاوان، هەرەوەی پزیشکی(د. ئەحمەد فەهمی) بۆ ماوەیەکی زۆر بەرێوەی دەبرد، هەرەوەزی کۆپیکردن و وێنەگرتن و خۆراك و کەلوپەل و تەنانەت بنکەی بەکاربردن بە ڕێککەوتن لەگەل جووتیارە شوعییەکان لەناو بارەگای حزبی شوعی، بەڵام بەداخەوە سەریان نەگرت.

دەنگەکان- هەرەوەزییەکان لە چ ئاستێکدان و لەنێو کامە بوارەکانی ژیان سەریانهەڵداوە و جێکەوتە بوون ؟

سەلام عەبدوڵا:

ڕێکخستنی کاری هەرەوەزی زۆر سەختە و پشوو و کات و کادر وتوانا و شوێنی دەوێت. لە شوێنی نیشتەجێبوونم لەسەرکەوتن(مەلا عەزیز) پێویستیمان بە درووستکردنی قوتابخانە هەبوو. بەم بۆنەیە لەگەل دانیشتوان گفتوگۆم کرد و تا گەیشتە ئەو ئاستە داوای کۆبوونەوەی گشتی بکەم و نزیکەی 40-45 کەس ئامادەبوون کە زۆربەیان کرێکار، ئۆستا و بێکار و پێشمەرگە بوون. هەموومان ڕێککەوتین لەسەر ئەوەی بە هەرەوەزی ئەرکەکەمان ئەنجام بدەین و بۆ ئەم مەبەستە: 1-

کرێکار و ئۆستاکان ئامادەیی خۆیان دەرخست. 2- بۆی 25 هەزار دینارمان دیاریکرد بۆ بەشداری هەر خێزانێك. پاشان بە بەشداری دەیان هاورێ و برادەر لە دەرەوەی وڵات و کەسانی بە ویژدانی شار و کەسوکارم هەنگاو بە هەنگاومان بڕیو سەڕەڕای باو باران و سیرما، گەیشتووین بە ئەنجامدانی نیوەی کارەکان و هەر لە کاری دروستکردنی بنمێچ رزگارمان ببێت، ئیدی کاری کارەبا، دانانی دەرگا و پەنجەرە(ئامادەکراون) و چیمنتۆریزیکردنی زەوی بە زووترین کات ئەنجامدەدەین.

دەنگەکان- ئایا هەرەوەزییەکان تەنیا هەرەوەزیی خزمەتگوزارین یان بەرەو بەرهەمهێنانیش هەنگاونراوە ؟

سەلام عەبدوڵا :

نەخێر: بێجگە لە قوتابخانەکە، چالاکی بۆ کاری هەرەوەزی لەناو شاریش کرد: (سەردانی پزیشکەکانمان کرد بۆ ئەوەی هاریکاری خەڵکی هەژار بکەن و لە نرخی سەردانیان لە 15 هەزار دینارەوە بکەن بە 10هەزار دینار و، سەردانی سەرتاش و نانەواخانە و شوفێرەکانمان کرد بۆ ئەوەی نیو تاق لە رێکدا هاوکاری هاوڵاتیان بکەن). لە کتێبخانەی گشتی شار خولی بەهێزکردنی قوتابیان لە زمانی ئەنگلیزیمان کردەوە و قوتابییەکی زۆر بەشداری دەکەن. هەروا ئاوەڕۆ و چیمنتۆریزکردنی شەقامێك تەواو بوو، خانوویەك لە دروستکردندایە، چیمنتۆریزیکردنی دوو ماڵ و 20 کچ فێری چنین بوون و بۆ سبەی (سنارە و صوف)مان بۆ 20 قوتابی ئامادەکردووە بۆ فێربوونی چنین، دوێنێ پاش گفتوگۆیەکی تێرو تەسەل بڕیارمان دا (صندوقی هەرەوەزی بۆ هاوریکاری) دامەزراند و 10 کەس بەشداری کرد و زۆری تریش لەگەل وەرگرتنی موچەکانیان، بەشداری دەکەن. ئەمڕۆ کتێب و چیرۆکی منداڵان کۆی بۆ ئەوەی (هەرەوەزی کتێب بۆ منداڵان)دامەزرێنین و، قەڵەمی رەنگ و باستیل و وەرەقەمان ئامادە کردووە بۆ ئەوەی فێری وێنەکێشان بکرێن. هاوکات هەرەوەزی بەرهەمهێنەر لەبواری کشتوکاڵیش لەلایەن 5 خێزانەوە دامەزرا(نامەوێت باسی وەردەکارییەکان بکەم). لەهەرکوێ و لە هەر بوارێك بتوانین هەرەوەزی رێکدەخەین. بۆ نموونە لە گەڕەکی کەڵات پاش کۆبوونەوەیەك لەگەل نزیکەی 15 گەنج، بڕیاریاندا ئاوەڕۆی گەڕەکەکەیان و یاریگا بەهەرەوەزی دروستبکەن و، لە گەڕەکی دارەکونارە دانیشتوانەکەی بەخۆیان زۆربەی شەقامەکانی گەڕەکەکەیان چەو ریزکرد. لەدرێژەی ئەك کارانە و گفتوگۆکانی کەناڵەکانی راگەیاند، چەندین هاوڕێ لە کفری دەستیاندکردووە بە دروستکردنی

کتێبخانەیەك بە هەرەوەزی و خەریکی درووستکردنی باخچەی مندالانن بەهەمانشێوە.

دەنگەکان- تێگەیشتن و پێشوازی و ئامادەیی خەڵك لە هەرەوەزییەکان چۆنە ؟

سەلام عەبدوڵا :
بێگومان ئەگەر خەڵك پێشوازیان لە هەرەوەزییەکان نەکردایە، نەماندەتوانی لە ماوەیەکی وا کورتن ئەم هەموو هەنگاوانە بنێین، بەڵام وەك پێشتریش ئاماژەم پێکرد، ئاسان نیە. بە گژداچوونی دەسەڵاتی موڵکایەتی تایبەت و کلتوور و فکر و رەوشتی هەزاران ساڵە، جەنگێگی زۆر قورسە و پێویستی هەیە بە ئامادەبوونی رۆژانە لەناو خەڵك و بە پشوو درێژی، روونکردنەوە و گفتوگۆی زۆر هەیە.

دەنگەکان- ئەوانەی کە زیاتر چالاکانە بەشداریدەکەن و کۆمەکی هەرەوەزییەکان دەکەن، سەر بە کامە چین و توێژی کۆمەڵەن؟

سەلام عەبدوڵا :
زۆربەی هەرە زۆریان کرێکار، کارمەند، پێشمەرگە، بێکار و کەسایەتی چەپ، بەڵام لەدەرەوەشیانەوە، خەڵکی تریش بەشداری دەکەن.

دەنگەکان- کاردانەوەی دەسەڵات تاکو ئێستا چی بووە، پشتیوانی یان دژایەتی ؟

سەلام عەبدوڵا :
کاری هەرەوەزی خۆبەخش زۆر باڵابەرزە، بۆیە زەحمەتە لایەنێك لە دژی راوەستێت. لە هیچ حزب و لایەن بە حکومەتیشەوە رێگری نەکراوە، بە پێچەوانەوە، زیاد یان کەم هاوکاریان کردووە یان بێدەنگیان هەڵبژاردووە و هاوکاری ناکەن. ئێمە پێویستیمان بە(دانپێنانی کۆمەڵایەتی)هەیە لەناو خەڵك و بە حزب و لایەنەکانیانەوە.

دەنگەکان- چاوەڕوانی یان ئومیدی پەرەسەندن و بە ئەڵتەرناتیڤبوونی هەرەوەزییەکان چەندە و بۆخۆت چۆن ئەو پرسە دەبینیت ؟

سەلام عەبدوڵا :
ئومێدی زۆرم هەیە، بەڵام بەداخەوە ئیمە لە 28/11/2016 دەستمان بەکاری هەرەوەزیی کردووە، بەڵام هێشتا لە شار و لادێیەکانیتر بەم ئاراستەیە هەنگاوی جددی نەنراوە. حزبە چەپەکان لە خەوێکی قووڵدان

و فێری دانیشتنی ناو مقرەكان و فرەبێژی كۆبوونەوە بێ بەرهەمەكان بوون، دوورن لە جەماوەر و پێداویستیەكانیان، زۆر بەرپرسیش هەیە لە خەیاڵیش بیری لەلای كلتوور و تاك و كادر و فكری هەرەوەزی نیە، لە گوێی 100 گادا نووستوون. دەبێ كاری زۆرتر و زۆرتر بكرێت. دەبێ بڵێین دەریایەك خوێن رژاوە لەپێناوی عەدالەتی كۆمەڵایەتی و ئەمەش واتە پەیوەندی و ژیانی هەرەوەزی. كاری هەرەوەزی وەك قوتابخانەیەك وایە بۆ پێگەیاندی هاوڵاتی و كادری هوشیار و لێهاتوو بۆ ئازادی عەدالەتی كۆمەڵایەتی و هاوكات زەمینەیەكی عەمەلی زۆر لەبارە بۆ یەكگرتنی هەر دەنگێكی ژیان و كاری هاوبەشخواز.

دەنگەكان- دوا وتە، دەخوازێت چی بە خوێنەران و خەڵكی نەدار و بێمووچەكراو بەتایبەت جوتیاران و كرێكاران و فەرمانبەران و مامۆستایان و خانەنشینان بڵێیت ؟

سەلام عەبدوڵا:

لە هەموو بوارێك هەرەوەزی دابمەزرێنن، جووتیاران لەناو ئاواییەكانیان كەسوكاری یەكترن و پێكەوە دەژین و چارەنووسیان پێكەوە گرێدراوە، حەقوایە ئەنجوومەنەكان ببن بە ئەنجوومەنی هەرەوەزییەكان ئازادەكان و بەم چەكەش رێگری بكەن و هەوڵی ئاغا و دەرەبەگەكان بۆ دەستگرتن بەسەر زەوییەكانیان پوچەڵ بكەنەوە و رێگری لە دەستدرێژی كۆمپانیەكانی نەوت و گاز بكەن. كرێكاران، فەرمانبەران و مامۆستایان و خانەنشینان خۆیان لە كۆبوونەوەی گشتی رێكبخەن و پێكەوە دژ بە تیرۆركردنی مافە كرێكاری، خانەنشینی و شێوەی رێكخستنی كار(گرێبەستی كاتی، 12 سەعات كار بەبێ بیمەی كۆمەڵایەتی و یەك رۆژ پشوودان لە حەفتەیەك و بەبێ ئەوەی ماوەی كارەكەیان بۆ خانەشینیان بۆ بژمێردرێت)ی بەرنامەی لیبرالیزمی نوێ خەبات بكەن كە هێرشی بەرفراوانی سەرمایەداری داراییە دژ بە هێزی كار لە كوردستان، عیراق و جیهان. هەروا دەبێ حزبە چەپەكان مەقەرەكانیان بكەن بە ناوەندی هەر كارێكی هەرەوەزی گونجاو، هەرچی گروپ و كەس هەیە لە شوێنی نیشتەجێبوون، كار و هەر شوێنێكی كۆمەڵایەتی هەیە رۆڵی تێدا دەبینن، بە بیرێكە و دەستپێشخەری و پێشنیار بەرەو رێكخستنی هەرەوەزی ببەن. چەندە سەربەخۆیی هەرەوەزییەكان بپارێزن هێشتا كەمە و تەواوی هەوڵەكەمان چڕ بكەینەوە بۆ بینینی تاكی هەرەوەزی

لێرەوە رووی دەمم لە هەموو هێزی چەپ لە رۆژهەڵاتی ناوین و وڵاتە عەرەبییەكان دەكەم: كاری هەرەوەزی نموونەییترین زەمینەیە بۆ كاری جەماوەری عەمەلی و بۆ خۆ رزگاركردن لە سكتاریزم و بیروكراسیەت و

مەحفەل بازی و خۆبەزلزانی و(پەیامبەرایەتی) و خۆ بە دڵنجوانێتی و کوشندترین نەخۆشی چەپ(کەرتبوون)، ئەو زەمینەیەیە کە دوور لە سەفسەتە، کێبرکی ئەرێنی لەسەر ئەمە دەبێت: کێ لەناو خەڵك، لەگەڵ خەڵك و بۆ بەرژەوەندی هاوبەشی خەڵکە و کێ بە باشترین شێوە کار و نان وژیانی هاوبەش لەناو کۆمەڵگە ڕێکدەخات و برەو بە جیهانبینی عەدالەتی کۆمەڵایەتی دەدا. بەڕاستی(گوڵەکە لێرەیە، وەرن با لێرە هەڵپەڕین- غێتە-)!

نامە بۆ کچەکەم ڕۆمانی ئازارە قوڵەکانی تاراوگەنشین ...

شاخەوان سدیق

“خوداوەند بۆیە ئازار دەخوڵقێنێت، تا شاعیران بۆ نوسینی سرودەکانیان ئاتاجیان بە بابەت نەبێت” (هۆمیرۆس)

ڕەنگە کەم گەل و نەتەوە هەبن لەسەر ڕووی زەوی، چ لەسەر ئاستی گشتی و چ لەسەر ئاستی تاك هێندەی ئێمە وەك کورد، لە ئازارە سەخت و تاڵەکانی مەنفاو ئاوارەی و دورکەوتنەوە لە نیشتمان تێبگەن، بۆیە کاتێك بەرهەمێکی ئەدەبی تایبەت بەم بابەتە دەخوێنینەوە خێراترو فراوانتر لە هەر خوێنەرێکی دی لە وڵاتانی تری دونیا لێی تێدەگەین و دەست و پەنجە لەگەڵ دێبە دێی چیرۆکەکەو ڕوداوەکانی ناویدا نەرم دەکەین. چونکە بەدرێژای مێژوو نەوە دوای نەوە ئاوارەی و دورکەوتنەوەو هەڵهاتن لە نیشتمان بەشێك بووە لە ژیانمان، جا بۆ هەر بیانویەك بوبێت وەك تاراوگە نشینێك خۆمان وێناکردووە،هۆکاری ئەم کردارەش ئەگەر زۆرجار لەلایان نەیارەکانمانەوە بووبێت، ئەوا هەندێك جار لەلایان خۆمانەوە کراوە، وەك خێزان و حزب و حکومەتی خۆماڵی خۆمان، هەربۆیە هەندێك جار ئەم حاڵەتی تاراوگە نشینیە لامان بۆتە حەزوو ڕۆشتن و هەڵهاتن لە نیشتمان لامان بۆتە خەونێکی گەورە و چیتر (ماغوت) وتەنی” ئەوەی بە نیشتمانی بەستوینەتەوە تەنها پێڵاوەکانمان بووە” بەڵام ئەوەی جێگای داخە کە هەموو ئەم ڕووداو چیرۆکانەی جێهێشتن و دورکەوتنەوە

له نیشتمان كه‌تا ئێستاش به‌رده‌وامه‌، نه‌مانتوانیوه بیانكه‌ینه كه‌ره‌سته‌ی ئه‌ده‌بی و له فراوانبونی دۆزی نه‌ته‌وه‌ی خۆماندا سودیان لێببینین، وه‌ك ئه‌وه‌ی نوسه‌رانی ئه‌فغانی (له‌تیف و خالید حوسه‌ینی و عتیق ڕه‌حیمی)ه له ڕۆمانی (ڕوخساره به‌ندكراوه‌كه و كۆلاره‌بازو خاك و خۆڵه‌مێش)دا بۆ ناساندنی دڕنده‌یه‌تی تاڵیبانه‌كان له ئه‌فغانستان كردویانه‌، یان ئه‌وه‌ی (مسته‌فا خه‌لیفه) له ڕۆمانی (قه‌پلیك)دا ده‌رباره‌ی ترسناكی زیندانه‌كان و شێوازی سزادانی به‌ندكراوان له سوریا كردویه‌تی. ئه‌گه‌رچی ناكرێت له ئه‌ده‌بیاتی خۆشماندا (ده‌ربه‌ندی په‌پوله‌و گۆڕستانی چراكان)ی (شێركۆ بیكه‌س) وچه‌ند هه‌وڵێكی دیكه له به‌رچاو نه‌گرین.

ئێستا ئه‌وه‌ی وا ده‌كات ڕۆمانی (نامه بۆ كچه‌كه‌م) ببه‌ستینه‌وه به كۆی ڕوداوه‌كانی مێژووی خۆمانه‌وه سود وه‌رگرتنه له دیارده و ئازاری تاراوگه نشینی وه‌ك تیماو كه‌ره‌سته‌یه‌ك بۆ به‌ده‌ب كردنی مێژوو، هه‌روه‌ك ئه‌وه‌ی (شێپنهاوه‌ر) ده‌ڵێت" چیرۆكی هه‌موو ژیانێك، چیرۆكی ئازارێكه"

چیرۆكی ڕۆمانه‌كه

ڕۆمانی (نامه بۆ كچكه‌م) یه‌كێكه له به‌رهه‌مه چاپكراوه‌كانی ناوه‌ندی ئه‌ندێشه‌، كه له نوسینی نوسه‌ری یۆنانی (تیۆدۆر كالیفاتیدێس) و نوسه‌رو وه‌رگێڕ(دلاوه‌ر قه‌ره‌داغی)به زمانێكی پاراو و جوان وه‌ریگێڕاوه بۆ كوردی. كه پێشتریش هه‌مان وه‌رگێڕ ڕۆمانی (ژنێك بۆ خۆشویستنی) ئه‌م نوسه‌ره‌ی بۆ كوردی وه‌رگێڕاوه.

ئه‌م ڕۆمانه باسكردنه له ئازاره قوڵ و تاڵه‌كانی تاراوگه‌، كه هه‌میشه مرۆڤ په‌یوه‌ست ده‌كه‌نه‌وه به ڕابردویانه‌وه‌و هه‌میشه‌ش گه‌رانه‌وه بۆ نیشتمانی دایك بۆیان ده‌بێت خه‌ونی گه‌وره. كاره‌كته‌ری سه‌ره‌كی ئه‌م ڕۆمانه ناوی(پابلیۆس ئۆڤیدیۆس)ه كه به (ناسۆ)ی شاعیر ناسراوه و له شاری ڕۆما ژیان به‌سه‌ر ده‌بات، دوای ئه‌وه‌ی ئه‌م شاعیره ده‌كه‌وێته داوی خۆشه‌ویستی كچێكه‌وه‌و شیعری ئاشقانه بۆ ئه‌و كچه ده‌نوسێت، قه‌یسه‌ر بڕیاری ده‌ركردنی له ڕۆما ده‌دات و به‌ناچاری ڕووده‌كاته وڵاتی یۆنان.

پاش گرسانه‌وه‌ی، (ناسۆ) له وڵاتی یۆنانه‌وه ده‌ست ده‌كات به ناردنی نامه بۆ كچه‌كه‌ی، كه له ڕاستیدا كچی خۆی نیه‌و كچی كه‌سێكی تره‌، به‌ڵام ناسۆ له‌كچی خۆی زیاتر خۆشی ده‌وێت، ڕۆژانه‌و به‌رده‌وام له ڕێگه‌ی ئه‌و كه‌شتیانه‌ی كه له ڕۆماوه ڕووده‌كه‌نه كه‌ناراوه‌كانی یۆنان ده‌كه‌وێته سۆراخكردنی ئازیزانی له نیشتمان، به‌ڵام بێسود ده‌بێت و به‌درێژای ژیانی ته‌نها دوو نامه‌ی له نیشتمانه‌وه پێده‌گات.

ئه‌م شاعیره له نامه‌یه‌كدا ده‌نوسێت" كچه‌كه‌م ئێستا كه بای خۆرئاوا

هەڵی کردووە، دەبێت خۆم فێربکەم کە ئەم ژیانە بێڕوحمەم خۆش بوێ، نابێ هەرگیز گلەوگازەندە لە سەرما بکەم، گلەو گازەندە لەماڵی سارد، لەبای تەزێنەر، لە تەختەخەوی ناخۆش، لە شەرابی بەستوو، لە ڕۆشتنی ژنان و لە بێدەنگی پیاوان هەموو بەیانییەك دەبێ دەستێکم بنێمە سەر دڵم و هەست بە لێدانی بکەم، چما دڵێك لەماوەی ژیاندا چەند جار لێدەدا؟ ئەوە لە یادەوەریمدا هەڵبگرم و بزانم کە هێندەی ژمارەی ئەو لێدانانە پاساو بۆ بەختەوەری هەن”.

نوسەر لەم ڕۆمانەدا تەنها نایەوێت خوێنەر لە بەردەم پرسیاری مەنفادا ڕابگرێت، بەڵکو قوڵتر لە تەنهای مرۆڤ لە نیشتمان دەڕوات و پرسی مەنفای ڕۆحی و تاراوگەنشینی ناخی مرۆڤ دەکاتە پرسێکی جدیترو پێی وایە کێشەی ئینسان لە مەنفاکانی ناو ڕۆحی خۆیەوە سەرەتا دەستپێدەکەن و دواتر بۆ بەشەکانی تری ژیان دەگوازرێنەوە، وەك ئەوەی لە نامەیەکی تردا دەنوسێت” مەنفا تەنها ئەوەنییە کە بنیادەم لە وڵاتەکەی خۆی وەدەر دەنرێ، بەڵکو ئەوەشە کە بنیادەم لە خودی خۆشی وەدەر دەنرێ بۆیە دەبوو هیچ کەسێك دەسەڵاتی ئەوەی بەسەر کەسی تردا نەشکایە”

ئەوەی نوسەر لەم ڕۆمانەدا بەقوڵی کاری لەسەر دەکات بەستنەوەی خۆشەویستی ڕەگەزییە بە خۆشەویستی خاکەوە، هەڵهاتن لە نیشتمان لە پێناو عەشقدا، ئەو چارەنوسەیە کە ئەم شاعیرە ڕوبەڕوی بۆتەوە بۆیە (ناسێ) چەند بیری خۆشەویستەکەی دەکات هێندەش هی نیشتمانەکەی، من لەکاتی خوێندنەوەی ئەم ڕۆمانەدا یەکڕاست خەیاڵم بۆ قسە بەناوبانگەکەی (حەمزا تۆق) نوسەری کتێبی (داغستانی من) چوو، کە دەڵێت” لە دونیادا دووشت شایەنی ئەوەن ململانێی گەورەیان لەسەر دروست ببێت، ئەوانیش(نیشتمانێکی خۆشەویست و ئافرەتێکی قەشەنگ) ن قەشەنگی و شۆخ و شەنگیی ئافرەت بوونی نییە، ئەگەر لەگەڵ خۆشەویستی و بەهای نیشتیماندا هاوسەنگ نەبێت” نوسەری ئەم ڕۆمانە خۆی یەکێکە لە تاراوگە نشینەکان و لە وڵاتی یۆنانی زێدی خۆی ئاوارە بووە، بۆیە لە خوێندنەوەی چیرۆکەکەیدا هەست دەکرێت کە باش ڕۆچۆتە ناو ناخی مرۆڤی ئاوارەوە، زۆر جار مرۆڤ بۆ ئەوەی لەشتێك تێبگات پێی خۆشە خۆی ئەزمونی ئەو شتە بکات، وەك ئەوەی (فرۆخ) دەڵێت” بۆ ئەوەی هەست بە ڕەقێتی بەرد بکەم پێم خۆشە سەرم بشکێت” بۆیە نوسەریش لەم ڕۆمانەدا خۆی ئەزمونی هەڵهاتن لە نیشتماندەکات و وا لە خوێنەر دەکات هەمان هەستی تێدا دروستبێت، ئەو بەخوێندنەوەی چیرۆکێکی تاراوگەنشینی خۆی ئازارەکانی مەنفا دەگوازێتەوە. وەك ئەوەی لە نامەیەکی تردا دەنوسێت” کچەکەم لێرە لەم بەشە چڵێو هێڵەی دونیادا کە منی لێم، زەمەن ناڕوا، ڕۆژدوای

ڕۆژ، لە جێگەی خۆیدا ڕەواح دەکا، لێرە ناتوانم هیچم لە بیر بچێتەوە، لێرە هیچ برینێك ساڕێژ نابێ، تاقە کارێك کە دەتوانم بیکەم ئەوەیە، شتەکان وەیادی خۆم بهێنمەوە، ئەو زەمەنە چیی دی بونی نییە کە تێدەپەڕێ، بەڵکو تەنها ئەو زەمەنە هەیە کە تێپەڕیوە”.

بەم شێوەیە چیرۆکی غەمگینی ئەم شاعیرە عاشقە لە تاراوگە بەردەوام دەبێت، تا لە کۆتایداو پاشمانەوەی (ناسێ)لە مانفا و ووڵاتی غەریبدا بۆ ماوەی زیاتر لە هەشت ساڵ سەرەنجام بەخەمی دوری لە نیشتمان و مەعشوقەکەی سەردەنێتەوەو بۆیەکجاری کۆچی دوای دەکات.

تەکنیك و زمان وەك دوانەی بەهێزی ڕۆمانەکە:

یەکێك لە خاڵە بەهێزەکانی ئەم ڕۆمانە کە هەر لە سەرەتاوە وا دەکات خوێنەر لەگەڵ خۆیدا بهێڵێتەوە و نەتوانێت واز لە خوێندنەوەی بهێنێت، بوونی ئەو زمانە پاراو شیعریەیەتی کە زۆر شاعیرانە گەمە بە وشەو ڕستەکان دەکات، ئەمە جگە لەلکاندن و کوت دەربڕینی ڕستەکان بە شێوەی گرێچنی ورد، ئەمەش لە ڕێگەی بوونی ئەو تەکنیکە بەرزەی کە نوسەر بۆ ڕێکخستنی شێوازی نوسینی نامەکان بەکاری هێناوە، نوسەر ئەگەرچی هەوڵیداوە لە ڕێگەی نوسینی نامەکانەوە چیرۆکی ژیان و نەهامەتیەکانی خۆی وەك نمونەیەك لە مرۆڤ، بۆ ڕای گشتی بخاتەڕوو، بەڵام فرە دەنگیەکی وای خوڵقاندوە کە تێمای چیرۆکەکەی فرەلایەن و فرە ڕووداو بێت. هەر ئەمەشە وای کردوە ئەم ڕۆمانە ببێتە ڕۆمانێکی سەرکەوتوو، وەك ئەوەی (بەختیار عەلی)ش دەڵێت” ڕۆمان هونەری ئامادەکردنەوە و هێنانە قسە و ناساندنی مرۆڤە بێدەنگەکانە، بۆ ئەوەی مرۆڤیش بناسیت، بیهێنیتە قسە و بیناسێنیت، پێویستیتت بە دونیابینیەکی گەورە و خۆشەویستیەکی گەورە هەیە، کە ئەو دوانەت ونکرد ناتوانیت ڕۆمانی فرەدەنگ بنوسیت”

ڕۆمانی نامەی: (نامە بۆ کچەکەم) وەك نمونە:

ڕۆمانی نامەیی یەکێکە لە شێوازە هەرە کۆنەکانی نوسینی ڕۆمان، کە هەندێك بۆچوون پێی وایە، سەرەتای نوسینی ڕۆمانی ئەوروپی بەم تەکنیکە نوسراوە، ئێستا بۆ ئەوەی لە ڕۆمانی نامەیی تێبگەین پەنا بۆ پێناسە باوەکەی (دەیقید لاچ) دەبەین کە دەڵێت” ڕۆمانی نامەی جۆرێك لە گێڕانەوەیی یەکەم کەسییە، بەڵام خاوەنی کۆمەڵێك تایبەتمەندی دیاریکراوە، کەلە شێوەی ناسراوتری ژیاننامەیدا بەدی ناکرێت، لە کاتێکدا چیرۆکی ژیاننامەیەك بەر لە دەستپێکردنی بۆ

گێڕەرەوە ناسراوە" ئەم جۆرە لە نوسین لە ناو ئەدەبی دونیادا ناسراوەو چەندین ڕۆمان بەم شێوازە نوسراون لەوانە (هەژارانی دۆستۆیفسکی و ڕۆمانە نامەیەکانی پامیلاو کلارسیای سامۆئیل ریچارسۆن) لە ئەدەبی کوردیشدا چەند نمونەیەك بەدی دەکرێت لەوانە ڕۆمانی(نامەکانی فێرنادۆی ئەژین عەبدوالخالق و نازیلای یاسین بانی خێڵانی) کە بێگومان ڕۆمانی تریش هەن. بێگومان ئەم شێوازە لە نوسین بە ڕێگایەکی گرنگی گێڕانەوە دادەنرێت کە نوسەر لە ڕێگەی گێڕانەوەی خودیەوە تەواوی چیرۆکەکە دەگێڕێتەوە، بۆیە خوێنەر لە کاتی خوێندنەوەی ئەم جۆرە ڕۆمانانەدا تەنها لە زاری کەسی نامە نوسەوە ئاگاداری تەواوی ڕوداوەکان دەبێت کە زۆرجار ئەو کەسە بە ڕاوی هەموو شتزان ناو دەبرێت.

دواسەرنج لەسەر ڕۆمانەکە:

ڕۆمانی (نامە بۆ کچەکەم) یەکێکە لەو ڕۆمانە گرنگ و پڕچێژانەی کە لەماوەی ڕابردوودا خوێندمەوە، کە نوسەر بەسەلیقەیەکی وردو لە ڕێگەی هونەری گێڕانەوەوە و لە دوتوێی چەند سەد لاپەڕەیەکدا دەمانخاتە بەردەم چەند پرسێکی جدی وەك (عەشق و خۆشەویستی خاك و شیعرو مەنفاوە) نوسەری ئەم ڕۆمانە قسەیەکی بۆ گێڕانەوە هەیە، “قسەیەك وەك دەڵێن لە دڵەوە بۆ دڵانە” هەر ئەمەش لە مرۆڤەکانی تر جیای دەکاتەوە، (عەتا محەمەد) پێی وایە” مێژووی مرۆڤ لەوکاتەوە دەستپێدەکات کە توانی بەسەرهاتێك بگێڕێتەوە، هەر ئەمەش وای کرد لە جیهانی ئاژەڵان دایببڕێت” ئەم ڕۆمانە وەك زۆرێك لە نوسراوەکانی دیکە بێکێشە نیەو لە زۆر شوێندا درێژ دادڕی لە شێوازی گێڕانەوەکەیدا کراوە، کە بەلابردنی چەند بەشێك هیچ لە ناوەڕۆکی ڕۆمانەکە ناگۆڕێت. بەڵام بەگشتی ئەم ڕۆمانە شیاوی خوێندنەوەیە، بەتایبەت بۆ کەسانێك کە خۆیان مرۆڤی تاراوگە نشینن، یان ئەزمونی مەنفایان کردووە. (ناسۆ) لەنامەیەکی دیکەدا بەحەسرەتەوە دەنوسێت” بەبێدەنگی بەڕێن بەخێم دەدەم، بەهێزبم و هەرچی لە توانامدا هەبێت بیکەم، تا ڕۆژێك لە ڕۆژان بگەڕێمەوە بۆ ئەو شوێنەی کە نیشتمانی منە، جا ئەگەر نەشتوانم تیایدا بژیم ئەوا لانی کەم، بتوانم لێی بمرم”. لەدواجاردا جێگەی خۆیەتی سوپاسی وەرگێڕی بەتوانا(دلاوەر قەرەداغی) بکەین بۆ وەرگێڕانی دووبەرهەمی ناوازەی ئەم نوسەرە بە زمانێکی جوان وپاراو و ناساندنی بە دونیای ئەدەبی و کتێبخانەی کوردی.

بۆ ئەم نوسینە سودم لەم کتێبانە وەرگرتووە.
بەرەو ڕۆمانی کوردی_ ئارام سدیق_ نوسین

کیمیاگەری ووشە_ یاسین عومەر_ وەرگێڕان
وەك باڵندەی ناو جەنگەڵە ترسناکەکان_بەختیار عەلی_دیداری ئەدەبی

کتێبی پانۆرامای بەکارهێنانی چەکی کیمیایی لە کوردستان چاپکرا

کتێبی پانۆرامای بەکارهێنانی چەکی کیمیایی لە کوردستان بۆ یادی بیستو نۆسالەی کیمیابارانکردنی هەڵەبجە لەجاپ دراو لە ماوەی داهاتوودا دەکەوێتە بەر دیدی خوێنەران .
ئەم کتێبە لە نوسینو ئامادەکردنی دکتۆر ناجح گوڵپیە،گروپی کەمپانیاکانی هەڵەبجە لەجاپی داوە، بە قەبارەی (24*17) سم هەزار دانەی لێ چاپ کراوە (132) لاپەڕەیە ، بەشیوازێکی زۆر جوان و ڕەنگاوڕەنگ .
ئەم کتێبە لەچوارچیوەی پرۆژەیەکی دریژخایەندایە، دەکرێ ساڵانە بۆ یادەکانی کیمیاباران و ئەنفال وەک سەرچاوەیەکی زانیاری کورت وپوخت بخرێتە بەردەم خوێنەران و میوانانی بیانی و ناوخۆ ، بەچەند شێوازێک ئامادەی پەخش و بلاوکردنەوەیە ،لەوانە { کتێب، بروشور،فلیکس، ڕۆژ ژمێر، وێنەی یان تابلۆی گەورە لەسەر بلۆکی تەختە} .

ناوەڕۆکی کتێبەکە بریتیە لە نوسینێکی کورت و پوخت لەشێوەی لێکۆڵینەوەیەکدایە، تێیدا باس لە شوێنە کیمیابارانکراوەکانی کوردستان دەکات،ژمارەی شار و گوند،لەگەڵ مێژوو یان ڕۆژی کیمبارانکردنەکە،و ژمارەی قوربانیان لە شەهید و بریندار خراوەتە ڕوو، هەروەها زانیاری ورد تر ئاشکرا کراوە لەسەر ئەوە ڕژێم لە چ کاتو چ شوێنێک بۆمبارانی کیمیایی کردوە و هۆکارەکەشی روونکراوەتەوە.
ئەم کتێبە بە زمانی کوردی { سۆرانی،هەورامی ،کرمانجی) و زمانی ئینگلیزی و سویدی و فارسی و عەرەبی ،چاپکراوە، واتە خوێنەرانی ئەم حەوت زمانە سودی لێ دەبینن.

گرنگی ئەم کتێبە لەوەدایە زانیاری وردو پوخت لەسەر کیمیابارانکردنی کوردستانی تیدایە،دەکرێ وەک سەرچاوەیەک لە ناو خوێندگاکان،زانکۆکان، ناوەندەکانی ڕۆشنبیری…هتد، لەکوردستان سودی لێ ببینن، هەروەها لە ناو مۆنۆمێنتەکاندا دابنرێت و هەر کاتێ میوانێکی بیانی هاتە سەردانی هەڵەبجە یان بالیسان،سێوسێنان ،چەمچەماڵ،گەرمیان…هتد، دەخرێتە بەردەستیان و تا زیاتر ئاگادری ئەو تاوانە بن کە دەرهەق بە کورد کراوە.

ئەم نامیلکە یان بروشورەکان دەکرێ ببرێتە دەرەوەی کوردستان لەگەڵ ئەو شاندە کوردیانە کە بەشداری کۆنفرانسە نیودەوڵەتیەکان دەکەن لەسەر جینۆساید یان کیمیاباران، ئەمانە وەک بەڵگەیەک و سەرچاوەیەک دابەش دەکرێت بەسەر ئامادە بواندا ، وەک کۆنگرەی ساڵانەی ڕیکخراوی قەدغەکردنی چەکی کیمیایی ،یان دادگای باڵای تاوانکاری نیودەوڵەتی لە لاهای و چەندین کۆڕو کۆنفرانسی تری نێو دەوڵەتی کەلەسەرانسەری جیهان دا دەبەسترێ.
ئەم پرۆژە بەداخەوە ئەمساڵ تەنها نامیلکەکەی لەچاپ دراوە،هەندێ بەرهەمی تری ماوە لە چاپ بدرێ،کە ئەوانیش لەجێگای خۆیان گرنگیان هەیە وەک (بروشور بە چوار زمان دیزاین کراوەو ئامادەیە، لەگەڵ وێنەی سەر بلۆک و فلیکس و ڕۆژ ژمێر) کە هەمان زانیاریە بە کورتکراوەیی و بە ژمارە.

بەهیوام لەساڵانی داهاتودا بۆ زمانە زیندوەکانی جیهان (فەڕەنسی،ئەڵمانی ،روسی،ئیسپانی،چینی) تەرجەمە بکرێت ، و هەوڵی زیاتر بدرێ تا بە زمانەکانی تری جیهان و لەهەموو ولاتان دا پەخش و بڵاو بکرێتەوە،تاکو هەموویان تاوانەکانی جینۆساید و بەکارهێنانی چەکی کیمیایی قەدەغەکراو دژ بە گەلی کورد بە وردی و پوختی ببینن.
گەیاندنی ئەم زانیاریانە بەشێوەنی پێوست ،دەبێتە هاوکار و پشتیوانیەکی مەزن بۆ گەلی مەینەتباری کورد.

د.ناجح گوڵپی 1/3/2017
n.gulpy@gmail.com

هەڵەبجە لە کەرنەڤاڵی فریوداندا ... هیدایەت مەلا عەلی

هەموو ساڵێک پێش ١٦/٣ سا□□ژی تاوانی کیمیابارانکردنی هەڵەبجە، دەستەڵاتداران و (حیزبە ڕەسەنەکانی!!!!) کوردستان، زەخیرەی چەواشەکاری بۆ کەرنەڤاڵی فریودانی خەڵکی هەڵەبجە ئامادە دەکەن، زیاتر لە ٢٥ ساڵە خەڵکی هەڵەبجە لەناو تەپوتۆزی فریودان و بەڵێنی چەواشەکارانەی گەندەڵخانەی بەناو حکومەت ، کۆمپانیای بە ناوی حیزبەوە، یاری بە چارەنوس و باری تەندروستی و ژیان و هزریانەوە دەکەن.
هەر ساڵێک و بەڵێنێکی تەماوی دەکەنە هەتوانێکی پڕ لەخوێی ئازارەکانیان، بە پارێزگاکردنی هەڵەبجە سەرەڕای ئومێدی خەڵک، ئەو مەنگەنە ژەنگاویەبوو کە ئامانجی کڵۆمدانی دەنگی ناڕەزایەتی خەڵکی هەڵەبجەبوو، نەک وەڵامدانەوە بە پێداویستیە ئینسانی و ئیداریەکانی شارێکی دوای جەنگ و بەکارهێنانی چەکی کیمیایی.

چۆن هەموو گوڵ و میوەیەک وەرزی خۆی هەیە، بەهەمان شێوە گاڵتەجاڕی و گێڕانەوەی خەڵکی هەڵەبجە بۆ پێش (١٦/٣/١٩٨٨)ی هەموو ساڵێک، بۆ دەستەڵاتدارانی کوردستان ئەو وەرزەیە. خاڵیکردنەوەی هەناوی پەنگخواردووی پڕ لە ئازاری خەڵکی هەڵەبجەش، لەلایەن مافیا و بازرگانەکانی دەستەڵاتەوە، دەبێتە بەر وبوومی وەرزی پیلان بۆ داڕێژراویان، کە لە ئەنجامدا ئەم فریودان و پیلانە تەمەنی دەستەڵات درێژتر و، ئومێد بە ژیانێکی باشتر بۆ خەڵکی هەڵەبجە کورت تر دەکاتەوە.
هەموو ساڵێک مانگێک پێش یادی ١٦/٣، وەرزی کۆکردنەوەی پەیامی بریقەداری ناوەڕۆک تاریکو، فرمێسکی تیمساحی بێگیانی نوێنەری حیزبەکانە، لەڕێگای نوێنەری حکومەت و پەرلەمانتار و ئیدارەی کرێنشینەوە. هەڵەبجە و قوربانیەکانی خەڵکی هەڵەبجە، ئەوەندەی ناویان لە دێڕە شیعری شاعیرە فەرمانبەرەکانی دەستەڵات و، هاواری بەرپرسە گەروگیراوی سەروەت و سامانەکانیان نمایش دەکرێت. وەک چارەکە مووچەکانیان، ئەگەر چارەکێکی هاوارەکانیان خزمەتی هەڵەبجە و خەڵکی هەڵەبجەیان بکردایە، ئێستا ژیان لەوشارە دڵشکاوەدا جۆرێکی تر دەبوو.
ڕۆژی سێشەمە ڕێکەوتی ٢١/٢/٢٠١٧ ئەنجومەنی وەزیرانی حکومەتی هەرێمی کوردستان، بەسەرۆکایەتی سەرۆک و جێگری (ئەنجومەنی وەزیرە

گو□ای□□کانی) حکومەت ،ک□ بونەوەی ئاسایی خۆیان سازدا. لەم کۆبونەوەیەدا هەر دوو وەزیر (مەحمود حاجی ساڵح)وەزیری کاروباری شەهیدان و ئەنفالکراون، (محەمەد هاودیانی) وەزیری کاروباری کۆمەڵایەتی باسی سەردانەکانی خۆیان کرد بۆ وڵاتانی سوید و جۆرجیا. ئەم دوو وەزیرە دەڵێن لەگەڵ لایەنە پەیوەندیدارە سویدیەکان ڕێکەوتین لەسەر بەگەڕخستن و دابینکردنی داودەرمان بۆ ئەو نەخۆشخانەیەی کە بۆ چارەسەری بەرکەوتوانی چەکی کیمیایی لە هەڵەبجە دروست کراوە.

سەرۆکی حکومەتی (بازرگانەکانیش) وەزارەتی کاروباری شەهیدان و ئەنفالکراوانی ڕاسپارد، لەگەڵ وەزارەتی تەندروستی، هامئاهەنگی لەگەڵ نەخۆشخانەکانی ولاتی ئێران بکەن، بۆ چارەسەری بەرکەوتوانی چەکی کیمیایی چونکە لەم بوارەدا شارەزایان هەیە، وەک ئەوەی (نێچیر و قوباد و وەزیرەکان) بۆ چارەسەری نەخۆشیەکانی خۆیان بڕۆنە نەخۆشخانەکانی (مەریوان و پاوە).
بەپێی لێدوانی (ڕزگار حەمە نوری)نوێنەری پارێزگای هەڵەبجە لە ئەنجومەنی پارێزگای سلێمانی، دوای ٢٥ ساڵ لە دەستەڵات دەڵێت: پرۆژەی کارەبای نیشتیمانیمان گەیاندە ناو گوندی (هاوار)، پاشان دەڵێت ئەم گوندە قوربانی زۆریانداوە لە شۆڕشی کوردا خۆشبەختانە ئێستا کارەبای نیشتیمانیان هەیە.

کاتێک سەیری ئەم هەواڵانە دەکەیت زۆر حەقیقەتی چەواشەکارانە و فریوکارانە دەبینیت، ئەو ڕاستیە بەرجەستە دەبێت کە ئەم هەواڵانە لەیادی کیمیابارانی هەڵەبجەدا ئەمساڵ چۆن دەبنە زەخیرەی وتارو دەسکەوتی گەورە و بەنێوچەوانی خەڵکی هەڵەبجەدا دەدرێت. ئەمساڵ بیبینن چۆن ڕەگی لاملی بەرپرسان بەرزە دەبێتەوەو باسی بەڵێنی بەگەڕخستنی نەخۆشخانەی بەرکەوتوانی چەکی کیمیایی و گەیاندنی کارەبای نیشتمانی دەکەن بۆ گوندەکانی سنورەکە، ئیتر ئێستا سەرەتای وەرزی کەرن□قا□ی فریودانی خەڵکی هەڵەبجە دەستی پێکردوە، باسی دیزاینی تازەی دەروازەی شاریش بالەولاو □اوەستێت.
نەخۆشخانەی بەرکەوتوانی چەکی کیمیایی لە هەڵەبجە چەندین ساڵە تەواو نەبووە، ئەو نەخۆشخانەیە وەک (تاکەکڵاشەکانی مامەلی) لێهاتوە، هەر وەفدێک دەچێتە سەردانی ئەڵێن ٣ مانگی تر تەواو دەبێت. لە کاتێکدا تاکو ئێستا زیاتر لە ٨٠ بەرکەوتوی چەکی کیمیایی گیانیان لەدەستداوە و ژمارەکەش زیاتر دەبێت. ئەو ڕۆژەی ئەم وەزیرانە باسی داودەرمانی سویدی و جۆرجیایان کرد، لەهەڵەبجە نەخۆشخانەی فریاکەوتن ناونراوە (نەقڵیاتی هەڵەبجە بۆ گوێزانەوەی

نەخۆشەکان)،کارمەندانی تەندروستی و خەڵک، خۆپیشاندانیان کرد بە هۆی نەشتەرگەری و میلاکی پزیشک و پێداویستیە سەرەتاییەکانی تر.

کاتێک (سەرەکی وەزیرە مووچە زۆرەکان) دەڵێت: لەگەڵ نەخۆشخانەکانی وڵاتی ئێران هامئاهەنگی بکەن بۆ چارەسەری بەرکەوتوانی چەکی کیمیایی هەڵەبجە، یەک بەرپرس و یەک سەرمایەدار نیە، سەرەتاییترین پێداویستی تەندروستی خۆیان لە وڵاتانی ناوچەکە وەربگرن. بە لابردنی پەڕەی دەموچاو، دانکەشان، پەمەی کردنەوەی پێست، تەنانەت بە کڕینی پێڵا و جلەکانیان دەڕۆنە پێشکەوتوترین وڵاتانی دنیا، بەگرانترین نرخ لە مارکێت و نەخۆشخانەکان ،جوانکاریەکانیان دەکەن و جل و پێڵاوەکانیان دەکڕن.
لەکاتی سەردانێک لەگەڵ بەڕێزان (مەریوان مەغدور، ئیبراهیم حەمەشەریف، گۆران هەڵەبجەی) بۆلای (مامۆستا کامیل عەبدولقادر) یەکێک لە بەرکەوتوانی چەکی کیمیایی هەڵەبجە، بە نەخۆشخانەی هامبۆرگ لە وڵاتی ئەڵمانیا. لەکەوتی ٢٢/١٠/٢٠١٦، باسی ئەو سەردانانەی کرد کە بۆ چارەسەر دەبرانە نەخۆشخانەکانی وڵاتی ئێران، ئەو پرۆسەیەی (مامۆستا کامیل عەبدولقادر)باسی کرد، هیچ نیە بەجگە لە نەخۆشخستنەوەیان و کولاندنەوە و قووڵتر کردنەوەی برینەکانیان بەپێی پێوەرە تەندروستیە مۆدێرن و ستانداریەکان.
زەحمەتی و قورسی شێوازی سەفەرکردنیان و گەیاندنیان بە وڵاتی ئێران، ناتەندروستبوونی کەش و هەوای ناو ئەو ئۆتۆمبیل و پاسانەی دەیانگوێزنەوە. گەرما و سەرما، تەپوتۆز و بۆن. تەنانەت نابرێنە نەخۆشخانە پێشکەوتوەکانی وڵاتی ئێران، بەشێوەیەکی زۆر ساکار و نەگونجاو کردەوەی چارەسەر و پشکنینەکانیان بەڕێوە دەچێت. ناوبراو دەڵێت: لەسەر کورسیەک بەرانبەر پزیشکەکە دادەنیشین و سەیرێکمان دەکات ، پاشان دەڵێت: ئێستا چۆنی؟ داودەرمانەکانت ماوە؟ هەندێکی تر دەرمانمان بۆ دەنوسێت و دەگەڕێینەوە. بەڕاست ئەمە ئیهانەیە بە ئینسانیەت و کەرامەتی خەڵک، یان چارەسەری بەرکەوتوانی ترسناکترین چەکی قەدەغەکراوی جەنگی سەرمایەدار و قازانج پەرستەکان لە جیهاندا.

بە دەستەڵاتداران و حکومەت و حیزبەکانی (حکومەتی تێکدەری بنکە فراوانی هەرێمی کوردستان)، (پارتی، یەکێتی، گۆڕان، یەکگرتوو، کۆمەڵ) هەر هەموویان، بەشێواز و بەش و پێگەی خۆیان، دۆسیەی کیمیابارانکردنی هەڵەبجە و قوربانیەکانی خەڵکی هەڵەبجە. بۆتە زەخیرە و مەتریال و نیعمەتەکی گەورە بەدەستیانەوە، بۆ گەمەی سیاسی و ململانەی پێگە و گۆڕینی هاوکێشەی هێزی نێوانیان، ئەم

حەقیقەتە لە دابەشکردنی کورسی و پۆستی ئیداری پارێزگاو، ئەنجومەنی پارێزگای هەڵەبجەدا وەک خۆر درەوشایەوە و هیچ پەردەیەکی بۆ فریودان نەهێشتووە.

ئەم حیزبانە جەوهەری بیرکردنەوەیان بۆ خەڵکی هەڵەبجە، هەمان ئەو بیرکردنەوەیە کە یاریزانێکی (شەترەنج) بە لەشکرەکەی بەردەستی هەیەتی، ئەوەی ونە لە هەڵسوکەوت کردن لەگەڵ خەڵکی هەڵەبجە و قوربانیەکانی، دیدێکی ئینسانی و شکۆمەندانەیە، ئەم دیدە دژی ئینسانیە لە گەڕانەوەی مناڵە ونبووەکانی هەڵەبجە و چارەسەری بەرکەوتوانی چەکی کیمیایی بەئاشکرا هاوار ئەکات . ئەم حیزبانە پەیامەکەی خۆیان گەیاندوە و پێویست بە چاوەڕوانی زیاتر ناکات لەلایەن خەڵکی هەڵەبجەوە.

لە یادی (٢٩)هەمین ساڵڕۆژی کیمیابارانکردنی هەڵەبجە، من پێشنیارێکم هەیە بۆ خەڵکی ناڕازی، بەرکەوتوانی چەکی کیمیایی، کەسوکاری مناڵە ونبووەکان، ئینسانە مەحروم و زەحمەتکێشەکانی هەڵەبجە. ئەمساڵ وەک ناڕەزایەتیەک لەبەرانبەر دەستەڵاتداران و کەرنەڤاڵی فریودانەکانیان، ئەو (قەڵەمەی) ئیمزای بەپارێزگابوونی هەڵەبجەی پێکرا بیشکێنن، شکاندنی ئەو قەڵەمە مانای گەوهەری سیاسی و کۆمەڵایەتی هەیە، هێزێک بتوانێت ئەو قەڵەمە بشکێنێت، دەتوانێت ڕێگا لە چەواشەکاری و گاڵتەکردن بە ژیان و چارەنوسی خەڵکی هەڵەبجە بگرێت. هیوادارم یادی ئەمساڵ خاڵی وەرچەرخانی کەلێنی گەورەی نێوان ئیرادەی ڕاستەقینەی خەڵکی هەڵەبجە و بەرژەوەندی فریوکارانەی هاوبەشی حیزبەکان بێت.

هیدایەت مەلا عەلی
٢٥/٢/٢٠١٧

بمبوورن .. ئاکۆ محەمەد سابیر

سەرتا هەڵەیەک هەبوو لە چاندنم
لەهێلکەکە سەرم دەرهێنا
نەدەبوو چەقۆم نیشان بدەن
هەواڵی بەرزەخم بدەنێ
بمبوورن نەبوم بەهیچ

گەڵایەکم سەوز نەبوو
سەرۆک جەنگی ڕاگەیاند
زرمەی ناپاڵمەکان نەیان هێشت
خەونێکی خۆش ببینم
بمبوورن نەمتوانی
شتێکت پ□ ب□خشم
ئەی وڵاتە خوارو خێجە کزۆڵەکەم
وەک کەلاکێک ل□ بەردەم
گورگەکانی شۆرشدا
ڵاڵوپاڵ لێی کەوتویت
ئەوەندەیان کڕانویت□ تەوە
تەنها ئێسکەکانت ماوە
منوتۆ هەر ل□ یەک دەچین
گیرفان بڕڕاو لۆژە لۆژ
بەگیرفانی بەتاڵەوە
ل□ بەردەم سنوری وڵاتاندا شەق دەخۆین
نەمن ڕەنگی مرۆڤم پێوە ماوە
ن□ تۆش ڕووخساری نیشتیمان
بمبوورن نەبوم بەهیچ
من بەمنداڵی عاشق بووم
عیشقی سەگو کۆترو سینەما
هەرسێکیان لێ یاساغ کردم
تفەنگێکی ژەنگاویان دامێ
بۆ پاسەوانی بارەگاکان
ئەو ئاوە باپیرم ڕشتی
ناسۆلیستێکی قارەمان بوو
گەمژە گەمژە
دەروێشێکی بێ ئاگابوو
بمبوورن نەبوم بەهیچ
نەگەڵایەکم سەوزبوو
نە خەونێکی خۆشم بینی
دەستم بەرئامێرێکی مۆزیک نەکەوت
وێنەی سنەو بەرێکم نەکێشا
کۆلارەیەکم هەڵنەدا
ف□ف□ک□یەکم نەخستە بەر با
خەمی نان سپی کردم
بمبوورن واشەکەتووماندووم

ئاخر چیبکەم؟ چی پێشکەشکەم؟
کەمن بەشێکم لە ڕابووردوم

ئاکۆ محەمەد سابیر

بۆ سیڤەر ... ئەفسانە سروش

تۆ کەی لەئازاری
لێکرنەوەیەک تێدەگەی
تاشیوەن بۆ لەبوونەوەیان بگەڕێی
چووزانی چەند پرتەقاڵی
پێنەگەیشتوو لەلقی
ستیانەکانیان کرانەوە و
خرانە لیستی هەڵوەرینەوە
تۆ چی لەلێکردنەوە دەزانی
خەتت لەبوە
بەکاپتن و
کەون دەهێنیە هەلاکەت بۆ لێکدانەوەی گریانەک
دەنا باوەش باوەش
پرتەقاڵە وەریوەکانت کۆنەدەکردەوە
تاوەک ڕادەمایە وەریویان و
ساتێک بۆ خنکانەکانیان دەکەوتیتە
سەر ئەژنۆ و گوڵەکت
بەسەر لق وچڵەکانی ستیانە
خاڵیەکانیانەوە دەکرد و
جەنگت لەگەڵ شەرپەنجە
ڕادەگەیاند.

ڕانیە
ئەفسانە سروش